

ОСОБЛИВОСТІ ОПЛАТИ ПРЯМОЇ ПРАЦІ НА СУЧАСНИХ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Невід'ємною частиною засобів підвищення ефективності діяльності сучасного виробництва є грошова мотивація персоналу, основною частиною якої є система оплати праці. Від вибору її форми залежить ефективність праці, соціальний клімат у колективі, принципи корпоративної культури, плинність кадрів, якість наявного та доступного кадрового потенціалу [6].

Питання вибору ефективної системи оплати праці, активно дискутуються у працях вітчизняних та закордонних вчених. Серед яких Бойченко К. В., Даньків Й. Я., Кемарська Л. Г., Коваленко О. В., Любас І. С., Міхов Л. І., Привалова К. В., Фісуненко П. А., які в своїх дослідженнях відзначають, що відрядна форма оплати праці не втратила своєї актуальності [1–5]. Посилає актуальність теми також тенденція зростання запозичень ідей моделі підприємництва, поширеної в США стосовно виробничих підприємств, однією з особливостей якої є виділення виробництва в незалежно оцінювану структурну одиницю.

Вважається, що застосування відрядної оплати праці є обґрунтованим, за дотримання вимог можливості кількісного виміру обсягів продукції, заохочення підвищення обсягів виробітку, точного обліку результатів виробничих процесів та наявність розроблених та затверджених методик розрахунку показників, на основі виконання яких нараховується преміальна частина оплати праці.

Перевагами відрядної системи оплати праці можна визначити очевидний взаємозв'язок «обсяг роботи – дохід», пряму мотивацію працівника до активних дій, стимулювання виконання всього комплексу робіт з меншою чисельністю працюючих і в коротші терміни за акордної оплати праці, можливість захисту від втрат з причини недбалості працівників шляхом укладання договору про повну матеріальну відповідальність та можливість врахування параметрів відрядної оплати праці в якості ключових показників ефективності (КПІ) в системі оплати праці офісних працівників, робота яких безпосередньо пов'язана виробництвом.

Поряд з перевагами, звісно, є і недоліки, обмеження та ризики застосування в умовах сучасного виробництва, до яких належать сумнівність застосування для допоміжного персоналу, непридатність для організації оплати праці у бек-офісах, додаткові витрати з обслуго-

вування розрахунків, вразливість до екстенсивного нарощення показників, демотивація працівників у випадку вимушеного простою, висока внутрішня конкуренція за особисті показники виробітку, яка ускладнює процес адаптації нових працівників у підрозділі, ризик втрати якості продукції в гонитві за кількістю та ризик надмірного відрядно-прогресивного преміювання.

Слід відмітити, що на сучасних виробництвах характерним є припущення імперативності якісних показників, показників браку, виконання норм матеріаломісткості чи умов синхронності. Тому, за цими параметрами, зазвичай, не встановлюються окремі види премій, проте оголошується «депреміювання» у випадку їх порушення, що призводить до спрощення розрахунків з оплати праці.

Необхідно чітко розуміти, що розробка ефективної системи оплати праці на підприємстві надзвичайно специфічна і залежить від багатьох факторів, навіть в межах виробничих підприємств. До прикладу, для більшості підприємств безперервного виробничого циклу або конвеєрних виробництв заохочувати застосувати відрядно-прогресивний різновид оплати праці є недоречним, а в багатьох випадках шкідливим, оскільки точкове перевиробництво не призведе до зростання відвантаження готової продукції.

Підсумовуючи, система оплата праці відіграє ключову роль у механізмі ефективного функціонування сучасного підприємства. Особливо важливо, щоб оплата праці виконувала стимулюючу функцію. Відрядна форма оплати праці, попри наявні зауваження, залишається поширеною та здатна забезпечити вимоги, які висуваються до систем матеріального заохочення робітників: забезпечення зв'язку між результатами праці та її винагородою, прозорість розрахунку, диференціацію залежно від умов виробництва, адаптивність до змін технологічного процесу. Але при її застосуванні потрібно зважати на зазначені нами обмеження, і гнучко підходити до вибору форм мотивації працівників.

Література

1. Даньків Й. Я. Теоретичні концепції заробітної плати (суть, форми та системи оплати в умовах організації виробництва) / Й. Я. Даньків, М. Я. Остап'юк, В. Й. Даньків // Економічні та виробничо-економічні системи в координатах сталого розвитку : монографія / за ред. А. О. Касич, М. М. Хоменко. – Кременчук : Кременчуцька міська друкарня, 2015. – 228 с.

2. Кемарська Л. Г. Вдосконалення оплати праці та її обліку на вітчизняних підприємствах / Л. Г. Кемарська, І. С. Лобас // Бухгалтерський облік, аналіз і аудит. – 2019. – № 30. – С. 514–521.

3. Коваленко О. В. Вдосконалення системи оплати праці на підприємстві / О. В. Коваленко, К. В. Привалова // *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. – 2014. – № 8. – С. 60–66.

4. Міхов Л. І. Удосконалення системи стимулювання праці робітників / Л. І. Міхов. // *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. – 2013. – № 2. – С. 89–94.

5. Фісуненко П. А. Шляхи вдосконалення оплати праці на підприємстві / П. А. Фісуненко, К. В. Бойченко // *Молодий вчений*. – 2017. – № 11. – С. 1342–1346.

6. Rockmann K. W. Intrinsic motivation and organizational identification among on-demand workers / K. W. Rockmann, G. A. Ballinger // *Journal of Applied Psychology*. – 2017. – № 102 (9). – Pp. 1305–1316.

ОЛЕЙНИКОВА Л. Г.

ДННУ «Академія фінансового управління» (м. Київ)

ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОЇ ДИНАМІКИ ДОБРОВІЛЬНОЇ СПЛАТИ ПОДАТКІВ ТА САМОПОДАТКУВАННЯ

Запорукою змін у роботі податкових органів має бути забезпечення однакових конкурентних умов для всіх суб'єктів господарювання. Заходи примусу не можуть бути ефективними, якщо в суспільстві немає лояльного ставлення податкової системи.

Для формування позитивної динаміки добровільної сплати податків та самооподаткування потрібно надалі активніше проводити роботу з: підвищення кваліфікації співробітників податкової служби, яке б передбачало вивчення не лише норм Податкового кодексу, але й методології обліку, вміння вести роз'яснювальну роботу з платниками, спрямовану на допомогу платнику, змогу використовувати в роботі електронні бази даних та обмін інформацією з іншими відомствами, а також застосовувати ризик-орієнтовані моделі контролю; створення простих форм звітності та зменшення кількості додатків [1, с. 190];

– підвищення ступеня комп'ютеризації та автоматизації процесів складання і подання декларацій платниками до податкових органів;

– упровадження дистанційних методів перевірок, що не спричинятимуть адміністративного навантаження на платника, наприклад, проведення перехресних перевірок звітів платників з ключовими даними промисловості замість візитів до платників та перевірки документів [2, с. 322];

– подальшого удосконалення та застосування ризик-орієнтованих моделей контролю і стратегій відбору об'єктів перевірок;

Міністерство освіти і науки України
Хмельницький національний університет
Академія економічних наук України
Спілка економістів України
Українська асоціація маркетингу
Університет Жиліна (Словаччина)
Люблінська Політехніка (Польща)
Державний університет прикладних наук у Каліші (Польща)
Технологічно-Природничий Університет, м. Бидгошч (Польща)
Нижньодунайський університет в м. Галац (Румунія)
Батумський державний університет (Грузія)
Європейський Науковий Фонд Інституту Інновацій, м. Влоцлавек (Польща)
Донецький національний університет, м. Вінниця
Запорізький національний університет
Інститут економіки промисловості НАН України, м. Київ
Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, м. Одеса
Київський національний університет ім. Т. Шевченка
Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана
Львівський торговельно-економічний університет
НУ «Львівська політехніка»
Національний університет «Одеська політехніка»
Полтавський національний технічний університет ім. Ю. Кондратюка
Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна
НТУ «Харківський політехнічний інститут»
Херсонський національний технічний університет
Центральноукраїнський національний технічний університет, м. Кропивницький
Журнал «Економіст»

ПРОБЛЕМИ ПЛАНУВАННЯ В РИНКОВИХ УМОВАХ

Тези доповідей
XX міжнародної науково-практичної конференції
(28–30 жовтня 2021 р., м. Хмельницький)

Хмельницький

УДК 338
П78

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Хмельницького національного університету,
протокол № 9 від 02.12.2021*

Подані тези доповідей XX міжнародної НПК «Проблеми планування в ринкових умовах» (28–30 жовтня 2021 р., м. Хмельницький).

Розглянуто теоретико-аналітичні основи та практичні рекомендації щодо планування промислового виробництва; витрат, продуктивності праці, заробітної плати, фінансів, маркетингової і підприємницької діяльності, матеріально-технічного забезпечення, технічного і організаційного розвитку, доходів населення проблеми ціноутворення на промислову продукцію, ефективності впровадження нової техніки. Знайшли відображення проблеми застосування теорії і практики маркетингу у різних сферах господарювання; управління потенціалом підприємства; рішення з прогнідї глобальним викликам.

Редакційна колегія:

Ковальчук С. В., д-р екон. наук, проф. (відп. ред.);
Закрижевська І. В., канд. екон. наук, доц.;
Кравчик Ю. В., канд. екон. наук., ст. викл. (техн. секр.)

*Матеріали подані в авторській редакції.
Відповідальність за зміст, автентичність цитат
та правильність посилань несуть автори доповідей*

П78 **Проблеми планування в ринкових умовах : тези доповідей XX міжнар. наук.-практ. конф. (28–30 жовтня 2021 р., м. Хмельницький).** – Хмельницький : ХНУ, 2021. – 133 с.
ISBN 978-966-330-402-1

Для фахівців з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, планування, бізнес-аналітики, економіки, маркетингу, інноваційного менеджменту, логістики, викладачів, здобувачів вищої освіти.

УДК 338

ISBN 978-966-330-402-1

© Автори доповідей, 2021
© ХНУ, оригінал-макет, 2021

Мищенко Д. А., Хурдей В. Д., Семенова Л. Ю. Економічна складова маркетингового механізму підприємства	55
Нестерова С. В., Сурмай Д. Д. Особливості оплати прямої праці на сучасних промислових підприємствах	57
Олейнікова Л. Г. Формування позитивної динаміки добровільної сплати податків та самооподаткування	59
Остапчук О. В. Діджиталізація як інструмент оптимізації бізнес-процесів	61
Поршисва А. М., Мищенко Д. А. Сучасні підходи до маркетингового ціноутворення	63
Проскурівич О. В., Завгородня Т. П., Валькова О. О. Пріоритетні напрями розвитку циркулярної економіки	65
Рзасва Т. Г., Бочуля А. В. Характеристики економічної безпеки за ресурсним напрямом формування її ознак	66
Рзасва Т. Г., Цісар Р. М. Економічна безпека підприємства та основні її ознаки за напрямом захищеності	68
Рзасва Т. Г., Шижкар Д. Ф. Економічна безпека підприємства за характеристиками конкурентоспроможності	70
Тришкіна Н. І. Ключ до успішного маркетингу – в застосуванні маркетингових знань	72
Карвацка Н. С., Тюріна Н. М., Назарчук Т. В. Оцінка сучасного стану та перспектив розвитку зовнішньоекономічної діяльності України	73
Фролов С. М., Дзюба В. В. Формування стратегічної фінансової політики корпоративного підприємства	75
Харчишина О. В., Трушкіна Н. В. Щодо вдосконалення методичного підходу до кількісного оцінювання рівня розвитку організаційної культури підприємств	77
Хрущ Н. А., Хрущ В. О. Аналіз фінансового розвитку підприємств малого і середнього бізнесу	79

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>